

Kauppias Pekka Homanen kuollut.

Viime kuun 22 p:nä kuoli Helsingissä Kirurgisessa sairaalassa vaikean leikkauksen jälkeen kauppias *Pekka Homanen*. Hän oli syntynyt Repolassa Saarenpään kylässä helmikuun 2 p:nä 1889. Vainaja kuului sen ikäkauden ihmisiin, joille oli uskottu kunniaakkaaksi tehtäväksi kotikontunsa ja heimonsa oikeuksien puoltaminen ja ajaminen.

Pekka Homasen täyttäessä kolmisen vuotta sitten 60 vuotta oli meillä tilaisuus tässä lehdessä selostaa tarkemmin hänen elämänsä vaiheita ja samalla osoittaa se kehityneisyys, jonka hän omasi ilman sanottavaa koulunkäntä. Näimme silloin, miten Pekka Homanen osoittautui tuhattaituriksi. Hän oli esim. näytelmien kirjoittaja, etevä näyttelijä, kirvesmies, suutari, rauta- ja puuseppä, liikemies, urheilija, mutta ennen muuta suuri metsämies, n.s. suurriistan metsästäjä. Hän ei päässyt koskaan eroon siitä erä-elämän kaipuusta, joka hänessä jo nuoruudessa syntymäseudullaan Repolan laajoilla saloilla oli syntynyt. Lukemattomat ovatkin ne hirvien ja villipeurojen kaadannat, jotka ovat Pekan luodin aiheuttamat. Repolan saloilla on nim. elänyt ja todennäköisesti vieläkin oleskelee suuria villipeuralaumoja. Tästä Repolan miesten suurriistan metsästyksestä on toinen Repolan johtomies, Pekka Kyöttinen aikaisemmin kirjoittanut lehdessämme eloisia kuvauksia. Eräässä niistä kerrotaan siitä tavattomasta sitkeydestä, jonka Pekka Homanen hiidenhirven hiihdännässä omasi.

Kun Pekka Homanen joutui sitten toisten Repolan asukkaiden kanssa Tarton rauhansopimuksen seurauksena siirtymään Suomeen, ei hän kauankaan viihtynyt liikelalalla, johon hän oli jo nuoruudessaankin perehtynyt, vaan jätti sen ja antautui suurriistan metsästykseseen ja kalastukseen, tällä kertaa Ilomantsin suurilla salomailla ja Koitereen vesillä. Ilomantsin Huhuksen kylä tuli nyt elinpaikaksi ja siitä käsin alkoi muinainen elinkeino muiden, ehkäpä tärkeidenkin puuhien jäädessä sivuun. Tähän hän omin käsin laittoi itselleen kauniin, karjalaisaiheisen, ihastusta herättävän vanhuuden kodin.

Pekka Homasen monipuolisista kyvyistä tulokoon tässä mainituksi pari seikkaa. Kun Tarton rauhansopimuksen johdosta oli suurten karjalaisjoukkojen siirryttävä Suomen rajojen sisäpuolelle, oli karjalaisten johtomiesten ensimmäisenä tehtävänä saada tänne siirtyneiden joukossa, varsinkin sen nuorison keskuudessa, syntymään ei vain

henkisten, vaan myös urheilullisten harrastusten merkityksen oivaltaminen. Näitä päämääriä toteuttamaan perustettiin muutamain miesten aloitteesta Karjan Kisakomitean niminen järjestö. Yhtenä tämän järjestön perustajana ja sen suunnitelman hartaana toteuttajana oli Pekka Homanen. Monina kesinä tämän komitean aloitteesta ja ohjajana järjestettiin Suomen eri osissa suuria karjalaisia kisa- ja heimojuhla, joiden ohjelmaan kuului m.m. nykyisten urheilukilpailujen lisäksi kyykkäkisa ja kuvaelmia vanhoista karjalaisista häistä. Viimemainituissa esitti Homanen puhemiehen, patvaskan, osaa. Näiden juhlien tarkoituksena oli saada julkisuuteen ja karjalaisten tietoisuuteen ne ajatukset ja päämäärät, jotka karjalaisia elähdyttivät heidän omassa asiassaan. Valitettavasti eivät kaikki karjalaiset silloin käsittäneet Kisakomitean tehtäviä eivätkä sen päämääriä.

Puhuessamme Pekka Homasen suorittamista tehtävistä emme saa unohtaa hänen arvokasta osuuttaan kotiseutunsa ja -heimonsa vapauspyrkimysten eteenpäin ajamisessa. Repolan kunnan ollessa Suomen suojeluksen alaisena, joutui Pekka Homanen moniin kuntansa luottamustehtäviin ja milloin asiat niin vaativat, oli hän valmis aseeseenkin tarttumaan puolustaessaan heimonsa oikeuksia. Niinkään hän oli mukana koko Itä-Karjalaa koskevien tehtävien hoitamisessa.

Nyt on Pekka Homanen poissa. Hänen hakiessaan apua pääkaupungista vaikeaan sairauteensa oli allekirjoittaneella useaan otteeseen tilaisuus häntä tavata ja hänen kanssaan keskustella. Viimeksi tämä tapahtui vaikean leikkauksen jälkeen, pari päivää ennen hänen siirtymistään ajasta iäisyyteen. Tällöin hän oli heikossa tilassa, mutta kykeni silti puhumaan. Hän uskoi silloinkin voittavansa sairautensa ja niin uskoi allekirjoittanutkin muistaessaan hänen hirvenhiihtäjäsitkeytensä. Mutta toisin kävi: taudin juuret olivat kerinneet tunkeutua liian syvälle ennen avun tuloa.

Me hänen työ- ja taistelutoverinsa muisteleme kaipauksella poismennyt, rehtiä Karjalan miestä. Kunnia hänen muistolleen!

W. K.

Apuraha

Säätiö Väinölä julistaa karjalaisten opiskelijoitten haettavaksi kahdenkymmenenviidentuhannen (25.000) markan suuruisen apurahan haettavaksi. Apuraha on tarkoitettu lähinnä käytännöllisen elämän palvelukseen valmistuville opiskelijoille, jotka harjoittavat opintojaan kaupallisissa tai teknillisissä oppilaitoksissa ja voidaan apuraha antaa säätiön hallituksen harkinnan mukaan joko yhtenä tai hakemuksista riipuen jaettunakin. Hakemukset pyydetään osoittamaan säätiön sihteerille varat. Alekski Lahelmalle os. Helsinki Vaasarinne 3 B 61 ja on ne lähetettävä viimeistään 31. 10. 1952 mennessä. Hakemuksiin on liitettävä todistus ao. oppilaitoksesta, jossa hakija opiskelee, virkatodistus sekä mahd. muu asiaan vaikuttava selvitys.

ovat herättäneet karjalaisissa lukijoissa suurta mielenkiintoa. Niistä saamme tietoja sellaisista tapahtumista eri tahoilla maassamme asuvista karjalaisista, joista ei muuten voi näitä tietoja saada. Toimituksella on lisäksi suunnitteilla uusia keinoja lehtemme sisällön rikastuttamiseksi. Niistä lähemmin toisaalla julkaitussa seuramme johtokunnan ja Jäsentöimikunnan yhteisen neuvottelun selostuksessa.

Kun me näin puhallamme yhteiseen hiileen, se varmaan leimahtaa uuteen liekkiin valaistakseen omia asioitamme niissäkin piireissä, joissa työllemme ei ole annettu sille tulevaa arvoa.

W. Keynäs

Säätiö Väinölä

Halsualle pystytetty muistomerkki suurina nälkävuosina 1867—68 nälkään kuolleiden muistoksi.

Pekka Homasen muistolle

Kirjoittanut maanviljelijä Pekka Kyöttinen.

Jo Repolan Suomeen liittymisaikoina työskennellessämme kunnan asioissa, metsästäessämme ja kalastaessamme tutustuin Sinuun. Olit yksi meistä, jotka tahdoimme heimollemme rakentaa entistä paremman tulevaisuuden. Olit mies, joka tahdot ja pystyit tekemään työtä rahvaamme hyväksi. Repolan ollessa Suomen suojeluksen alaisena sait tehdä elintarveasiainhoitajana raskaan päivätyön puutteellisten olojen ja katovuosien kourissa kamppailevan rahvaan hyväksi. Kaksi vuotta tämä kesti, kunnes oli jätettävä rakas kotiseutu.

Myöhemmin tuli ajankohta, jolloin Karjalan vapausliikkeiden edustajat liittyivät yhteen muodostaen yhteisen toimielimen. Näin tulimme Repolan ja Porajärven kuntien edustajina valituiksi Karjan Keskushallitukseen. Olin erikoisen tyytyväinen saadessani Sinut työtoverikseni, koska edessämme oli vaikeat kysymykset ratkaistavana. Osoitit työssä tarkkaa harkintaa ja lujuttua. Siksi muodostui yhteistyömme yksimieliseksi ja unohtumattomaksi. Tämä tulkoon todetuksi Pekka Homasen siirrettyä ikuisuuteen.

Yhdessä metsästäessämme tapahtui niin paljon muistamisen arvoista, josta olisi jälkipolvelle paljon kerrottavaa. Yksi erikoisuus tulkoon tässä mainituksi: mihin ryhdyit, siinä olit mukana kaikin voimin. Olipa tehtäväsi vaatimattomampi tai suurta luottamusta vaativa, aina teit parhaasi. Siksi me Sinun työtoverisi muistellemme Sinua kiittollisin mielin rehtinä, suoraviivaisena ja vakaana toimenmiehenä.

Karjalan rahvaan tie on ollut kautta historian kovaa ja pettymyksiä täynnä, mutta aina se on selvitynyt vaikeistakin tilanteista. Meistä tuntuu kuin heimomme edelleen kulkisi tietoisena kansallisuudestaan. Olemme mekin osaltamme antaneet osuutemme heimomme hyväksi. Hy-

vällä omallatunnolla voimme kaikista vastoinkäymisistä huolimatta jättää maallisen elon tietäessämme yrittäneemme antaa heimollemme parhaamme. Me, Sinun työtoverisi, muistellemme rakkaudella sitä työtä, jota osaltasi teit heimomme hyväksi!

* * *

Pekka Homanen haudattiin tämän lokakuun 5 pnä Ilomantsin kr. kat. hautuumaahan. Tämä hautuumaahan sijaitsee Ilomantsin kirkolla Kokonniemessä. Pekalle oli siellä valittu viimeinen lepopaikka symbolisesti. Se kuvasi hänen elämän ihannetta. Hauta sijaitsee kauniin järven rannalla, jylhien ikihonkien keskellä Magrin runoilijaitkijän vieressä. Ruumiinsiunauksen toimitti kirkossa Ilomantsin kr. kat. kirkkoherra puhuen mieliin painuvia sanoja. Neljä veljestä ja näiden pojat kantoivat arkun hautaan, jonka jälkeen nämä laskivat seppeleensä haudalle. Sen jälkeen maanviljelijä Pekka Kyöttinen laski seppeleen työtovereitten puolesta puhuen vainajan muistolle. Vielä puhui haudalla vainajan ystävä ja kalastajaveri maanviljelijä Otto Tossavainen. Muistellen kauniin sanoin ystävänsä kanssa tekemiään yhteisiä matkoja. Vainajan äidin, joka itse ei voinut 96 vuoden ikäisenä saapua tilaisuuteen, terveiset ja hyvästijättösanat toivat veljekset. Olisipa ollut sykähdyttävää kuulla äidin itsensä etevänä itkuvirsien esittäjänä ja runotaitajana purkavan haikean mielilansanoiksi rakkaan poikansa haudalla. Kr. kat. kuoro lauloi useaan otteeseen kirkossa ja haudalla.

Satapäinen hautausväki siirtyi kaivaten ja muistellen vainajan elämäntyötä haudalta vainajan veljen Juhon kotiin viettämään pois menneen muistoa.